

Verslag van de openbare vergadering van de commissie Samenleving van de gemeenteraad Emmen op dinsdag 13 april 2021, aanvang 19.30 uur.

Aanwezig:

Voorzitter:	de heer H. Huttinga
Commissiegriffier:	mevrouw C.M. de Widt
Collegeleden:	de heer R.E. Kleine, de heer G. Rink en de heer R. Wanders
De commissieleden:	mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie), de heer K.P. Eggen (D66), de heer M. Geertjes (50PLUS), de heer T.H. Gerth (CDA), mevrouw R. Horasan (PvdA), de heer G.J. Horstman (PvdA), de heer P. de Jonge (VVD), mevrouw D.S. Leal (Wakker Emmen), de heer H. Leutscher (LEF!), mevrouw A.G. Louwes-Linneman (PvdA), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer J.B. Schulte (CDA), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), mevrouw B. van der Woude (Groen Links)
Verslaglegging:	mevrouw K.I. van der Zeijden-Geleynse (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Huttinga opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen vanuit het college/presidium: n.v.t.

3. Presentatie Welzijn op Koers (inleiding door wethouder Kleine)

Voorzitter Huttinga geeft het woord aan wethouder Kleine en de heer Deems.

Wethouder Kleine schetst de aanleiding van de presentatie, namelijk taakstellingen in het voorliggend veld. Gelijktijdig ligt er de opdracht om in het voorliggende veld effectiever en efficiënter te werken. In de loop van de tijd zijn de bezuinigingen ingevuld en het is goed om parallel aan het strategienotatraject ook grondiger en structureler te kijken naar het gebied van welzijn. De hiervoor opgestelde programma-lijnen in het programma Welzijn op Koers worden gepresenteerd door de heer Deems.

De heer Deems licht toe dat Welzijn op koers is ontstaan door in het voorliggend veld naast de financiële opgave ook een inhoudelijke verbeterslag te realiseren. Vanuit het visiestuk met toekomstscenario's van traject CMO STAMM wordt de vraag meegenomen of er aansluiting is bij de dynamische samenleving en wat daarin dient te worden vastgehouden, versterkt, vernieuwd of losgelaten? Welzijn op koers is een handelwijze om richting te geven. De eerste programmalijn is het aanbrengen van focus, waarbij het gebruik van data inzicht geeft in de maatschappelijke problemen. Vervolgens wordt gekeken of de maatschappelijke problemen te vertalen zijn in maatschappelijke effecten met daarbij een verstaalslag in de opdracht aan de kernpartners. Naast het gebruik van data wordt de dialoog gezocht met partners en inwoners. De tweede programmalijn is het bieden van kaders en hierbij wordt de huidige (infra)structuur geëvalueerd op de thema's gebiedsagenda's, sociale teams en de inkleuring van het gebiedsgekleurd werken. Mogelijk leiden de uitkomsten tot het bieden van meer kaders en een gelijke opzet over de hele gemeente. De derde programmalijn is het versterken van integraliteit en samenhang zowel bij de samenwerkende partners als intern. Vanwege de ambtelijke capaciteit is met het college uitwerking op onderdelen afgesproken en vindt afstemming plaats over te maken keuzes in de onderdelen. Welzijn op koers heeft een verbinding met de herijking

van het beleidskader ‘Samen verder in het sociaal domein’ en met de uitwerking van de aanbevelingen uit de evaluatie Wmo transformatieopdracht ‘Anders denken, anders doen’.

Voorzitter Huttinga geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

PvdA mist in de aanpak de wijze waarop manier Sedna betrokken is en is benieuwd naar de financiële onderbouwing. In hoeverre is er ruimte om naar prestatie gericht werken te gaan? Er is sprake van een beginsituatie waarbij vervolmaking mogelijk is, maar kan worden toegelicht wat er concreet gaat gebeuren?

Wethouder Kleine bevestigt dat het om een startmoment en een werkwijze gaat. Sedna is de grootste, maar niet de enige partij in het voorliggend veld. De laatste jaren is Sedna proactief bezig geweest met het inzichtelijk maken van maatschappelijke effecten. Binnen de keuzes blijft het gesprek met de partijen, net zoals nu al gebeurt met de herijking van de strategienota. Uiteindelijk leidt dit tot eventueel aangepaste kaders en eventueel aangepaste financiën. De financiering van het voorliggend veld omvat de subsidiestromen zoals in de afgelopen jaren door de raad is vastgesteld.

PvdA noemt dat de financieringsstructuur uiteraard niet afwijkt ten opzichte van de gezamenlijke afspraken, maar kan zich voorstellen dat bij het gaan naar een herijkingssituatie wordt bekeken of de huidige financieringsstructuur nog voldoet.

De PvdA ontvangt daarover graag meer informatie.

Wethouder Kleine vindt dit een terechte opmerking en merkt op dat binnen de gekozen financieringsstructuur bijvoorbeeld informele bijdragen aan het voorliggend veld lastig zijn. De wethouder stelt voor na het zetten van een aantal stappen met elkaar de effecten te bespreken en hoe daarin inzicht aan de commissie kan worden gegeven.

ChristenUnie hoort graag waar de nieuwe koers zich op gaat richten. Is dit op het hele voorliggende veld of op een deel daarvan?

De heer Deems licht toe dat het voorliggend veld breed is en alle activiteiten omvat waar inwoners zonder verwijzing met vrije toegang aan kunnen deelnemen. Zo gaat het over de activiteiten van Sedna, maar ook over activiteiten in het buurthuis.

D66 merkt op dat de duidelijke presentatie, ook vragen oproept. Er wordt gesproken met partners en maatschappelijke groepen in het voorliggend veld, maar wordt er ook gesproken met inwoners en op welke manier?

Wethouder Kleine antwoordt dat de gesprekken met inwoners en met verschillende raden van wezenlijk belang zijn.

CDA informeert of de titel welzijn op koers betekent dat het welzijn en voorliggend veld momenteel niet op koers ligt. Of vaart welzijn niet op de juiste koers en moet het doel anders gesteld gaan worden?

Wethouder Kleine deelt de constatering mee dat wat de afgelopen jaren in het voorliggend veld is gebeurd op de een of andere manier een bijdrage levert aan samen verder in het sociaal domein. Dit gebeurt niet altijd in integraliteit en is soms een beetje afwijkend van de koers. Er zal een herijking komen van de koers wat tot uiting komt in bijsturing van de huidige koers.

CDA vraagt of de evaluatie en monitoring die Sedna zelf uitgevoerd, wordt meegenomen in de tweede programmalijn waarbij de huidige (infra)structuur wordt geëvalueerd op onder andere het thema sociale teams.

Wethouder Kleine reageert dat zaken niet dubbel worden uitgevoerd en dat partijen die met deze vraagstukken bezig zijn, worden betrokken in dit verhaal. Wat betreft Sedna stelt de wethouder voor om de vertrekkende directeur te vragen verantwoording af te leggen van de aan de commissie vertelde doelstellingen.

50PLUS informeert naar de gevolgen voor de doelgroepen en vraagt of het geen bezuinigingsmaatregel betreft.

Wethouder Kleine kan de exacte gevolgen voor de doelgroepen nog niet aangeven doordat het proces zich in de startfase bevindt. Het is geen extra bezuinigingsopgave ten opzichte van de opgave die in de afgelopen twee jaar door de raad is besloten, wel wordt bekeken hoe de beschikbare middelen op een goede effectieve en efficiënte manier kunnen worden ingezet.

Voorzitter Huttinga rondt het agendapunt af en bedankt de heer Deems en wethouder Kleine.

4. Spreekrecht niet geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

5. Rondvraag

D66 citeert vanuit het programma Nieuwsuur aangaande gemeenten die nauwelijks gebruik maken van de wet Bibob bij de bestrijding van zorgfraude. Deze wet mag sinds vorig jaar breder worden ingezet, ook binnen de zorgsector. Nieuwsuur heeft via een mail het gebruik van Bibob bij 36 gemeenten nagevraagd. Maakt de gemeente Emmen gebruik van de wet Bibob? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat zijn de resultaten hiervan?

Wethouder Rink is bekend met de wet Bibob, maar de gemeente Emmen maakt er nog geen gebruik. Ambtelijk gezien is de uitvoering van de wet een arbeidsintensief proces en volgens een aantal advocaten kan de wet zijn doel soms voorbijschieten.

De gemeente Emmen gaat het gebruik van de wet Bibob nog afwegen en heeft op dit moment goede handhavingsprotocollen.

D66 wijst het college op misstanden in andere gemeenten en spoort aan tot nader onderzoek van het gebruiken van de wet Bibob.

50PLUS constateert dat de wachtlijsten GGZ toenemen en informeert of dit een gevolg is van de coronacrisis of een financieel gevolg van uitvoerende taken.

Wethouder Kleine antwoordt dat het een combinatie is. Uit een gesprek met de directeur van Accare bleek dat de wachtlijsten vooral ontstaan bij meisjes van 12 tot en met 18 en eetstoornis gerelateerd zijn doordat sociale correctie in de coronaperiode ontbreekt. De weerslag van het ontbreken van sociale correctie heeft ook effect op andere hulpverleningstrajecten. Met de betreffende organisaties wordt gesprek gevoerd om te bekijken hoe hier op een andere manier invulling aan te geven is, zodat op korte termijn de grote vraag wordt verkleind. De verwachting is dat bij versoepeling van de maatregelen deze problemen deels zullen verdwijnen.

Brancheorganisaties hebben dit zorgpunt ook rechtstreeks bij het ministerie neergelegd.

SP verwijst naar het jeugdzorgonderzoek in Nederland dat wordt uitgevoerd door follow the money in samenwerking met regionale media. Aan alle relevante gemeenten is verzocht relevante gegevens te leveren. Waarom heeft de gemeente Emmen geen gehoor gegeven aan deze oproep?

Wethouder Kleine bevestigt dat de gemeente, net als veel andere gemeenten, niet heeft deelgenomen. Het onderzoek legt een grote druk op de beschikbare capaciteit voor monitoring, planning en controle van jeugdzorg. De gemeente Emmen besteedt haar tijd liever aan de eigen processen dan aan het invullen van de benodigde formulieren voor dit onderzoek.

SP meent dat het onderzoek bijdraagt aan globaal totaalbeeld van heel Nederland en voorziet in een uitgangspunt voor het treffen van maatregelen. Veel gemeenten werken wel mee en mogelijk kan de gemeente Emmen haar standpunt wijzigen.

Wethouder Kleine begrijpt de opmerking, maar de keuze is gemaakt. Wel heeft de gemeente gegevens aangeleverd voor het uitgevoerde onderzoek van AEF.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken:

7A. Verzelfstandiging Openbaar Onderwijs Emmen (OOE)

Voorziter Huttinga geeft het woord aan wethouder Wanders.

Wethouder Wanders noemt het voorliggende stuk Verzelfstandiging Openbaar Onderwijs Emmen een eenmalig en historisch stuk. Na vele gesprekken ligt nu het definitieve besluit voor met daarbij de positieve adviezen van de GMR en het directieberaad.

Eerste termijn

Wakker Emmen waardeert de wijze waarop de raad is betrokken bij het tot stand komen van het voorliggende besluit. Al eerder is de steun hiervoor uitgesproken en aangegeven de noodzaak van deze verzelfstandiging te zien. Wakker Emmen is blij dat de raad door de vernieuwde rol betrokken blijft en jaarlijks wordt geïnformeerd over de werkzaamheden van de stichting. Gewezen wordt op een detail qua datum in het raadsvoorstel. De raad is namelijk niet in februari 2021, maar op woensdag 20 januari tijdens een raadsbijeenkomst meegenomen over de inhoud van het verzelfstandigingsrapport. Wakker Emmen heeft vertrouwen in de nieuw op te richten stichting en gaat ervan uit dat de stichting er alles aan doet om bij te dragen aan de ontwikkeling van alle leerlingen op basis van de kernwaarden gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting.

PvdA benoemt dat het niet het gemakkelijkste besluit was voor haar leden, maar het belang van exclusieve aandacht van het bestuur voor het openbaar onderwijs wordt gezien. De fractie waardeert de mogelijkheid tot inbreng in de afgelopen jaren. Het voorliggende voorstel wordt daardoor breed gedragen door de raad en nu ook door de GMR en het directieberaad. PvdA gaat akkoord met het voorstel. Er is vertrouwen in een goed verloop en dat het belang van alle kinderen die deelnemen aan het OOE gewaarborgd is.

D66 vraagt – per interruptie - welke problematiek bij de leden speelde.

PvdA licht toe dat het openbaar onderwijs voor de leden altijd thuishoorde bij het bestuur van de gemeente. In de loop van de tijd is het inzicht gekomen dat verandering nodig is om exclusieve aandacht te geven.

CDA is content met de verzelfstandiging van het OOE na jarenlange voorbereiding. De fractie hoopt dat financiële ontvlechting van de gemeente Emmen met het OOE voor 1 januari 2022 is afgerond. Gevraagd wordt of de opgestelde statuten voldoet aan de BTRP die 1 januari 2022 ingaat.

VVD heeft op 1 december 2020 al aangegeven blij te zijn met de verzelfstandiging en is daar altijd voorstander van geweest. Dit historische moment vraagt om aandacht. VVD heeft aangegeven belang te hechten aan een overdracht die op een gedegen manier plaatsvindt. Dat betekent overdracht als een gezonde organisatie die inhoudelijk en financieel in orde is. VVD complimenteert met het herstelonderzoek van eind 2020 en bijbehorend vastgesteld rapport in februari 2021 dat aantoont dat de kwaliteitszorg op bestuursniveau in orde is. VVD wenst voor de raadsvergadering waarin het besluit tot verzelfstandiging plaatsvindt een gesprek te hebben met de GMR. VVD ziet op basis van de voorliggende stukken, het gesprek met de GMR en de morgenavond gehouden avond over het inspectierapport het stuk als B-stuk op de agenda van de raadsvergadering.

D66 is blij dat de verzelfstandiging nu aanstaande is sinds het in 2011 is aangekaart.

De fractie vindt het prettig dat de GMR en het directieberaad positief zijn. Dit laatste jaar is veel gesprek mogelijk geweest over de verzelfstandiging en het gevraagde gesprek met de GMR vindt morgenavond plaats. VVD heeft een technische vraag over de werving Raad van Toezicht

en College van Bestuur. Hoe gaat deze selectie plaatsvinden, want het kan niet zo zijn dat de wethouder dit gaat beslissen.

ChristenUnie kan zich vinden in het voorgenomen besluit en is blij met de verzelfstandiging en het duidelijke gepresenteerde plan. Door alle informatieavonden is de commissie goed meegenomen. Met betrekking tot het proces van verzelfstandiging vraagt ChristenUnie of dit de laatste bespreking in de raad is of komt er nog een keer een stuk over de financiële overdracht.

Groen Links staat stil bij dit moment dat na een lang proces is bereikt met positieve instemming van de GMR en het Directiebestuur. Groen Links kijkt uit naar de nieuwe rol als raad en heeft er vertrouwen in dat deze verzelfstandiging voor alle betrokkenen een goede stap is geweest.

LEF! benoemt in relatie tot het besluit de woorden eindelijk en gelukkig. In vergelijking met andere gemeenten loopt de gemeente Emmen echter ver achterop en er ligt een nieuwe uitdaging. LEF! roept OOE op in het perspectief van krimp alweer verder te kijken naar samenwerking met het Bijzonder Onderwijs. De huidige tussenstap van verzelfstandiging is een belangrijke voorwaarde richting in de toekomst.

Reacties eerste termijn

Wethouder Wanders bedankt voor het uitgesproken vertrouwen. De gemeente wordt juridisch ondersteund om per 1 januari 2022 te voldoen aan de eisen van de wet BTRP.

De toezichthoudende rol van de raad in het kader van de code Good Governance is in de huidige setting last in te vullen. De gekozen raad is een zogenaamd lekenbestuur, terwijl voor toezichthoudende rollen mensen op profielen en expertises worden aangezocht. Voor de werving en selectie zijn de voorgeschreven expertises van belang. Wethouder Wanders beslist niet alleen over de benoeming. De GMR heeft hierin een nadrukkelijke rol en heeft zelfs recht tot voordracht in de werving en selectie. In het vertrouwen van steun voor het voorstel zijn inmiddels een aantal offertes aangevraagd bij externe bureaus met ervaring in het werven van toezichthouders in het onderwijs. Gestreefd wordt eerst een voorzitter te werven en daarna de andere leden. Volgens de statuten benoemt de gemeenteraad uiteindelijk de Raad van Toezicht. Wethouder Wanders bevestigt dat de informatieavond plaatsvond op 20 januari 2021 in plaats van in februari 2021.

De financiën staan omschreven in het verzelfstandigingsrapport. Het betreft hier veelal balansrekeningen wat een administratieve zaak is. Hiervoor is een afgesproken procedure die wordt afgedaan met accountantsverklaringen. Valt het echter buiten de begrotingskaders dan volgt vanuit de gemeentelijke financiën een raadsvoorstel.

Wethouder Wanders verwacht dat de gemeenteraad volgend jaar, als laatste jaar van de juridische context de jaarrekening 2021 dient vast te stellen. In 2022 maakt de stichting de begroting.

Wethouder Wanders hoopt morgenavond, tijdens de informatiebijeenkomst, samen het gesprek te voeren met het DB van de GMR.

Tweede termijn

D66 is nog niet gerustgesteld over de werving en selectie van de Raad van Toezicht en College van Bestuur. De GMR heeft recht op voordracht van een aantal leden, maar welke groep mensen beslist uiteindelijk wie de voorzitter van de Raad van Toezicht wordt?

Wethouder Wanders licht toe dat de selectiecommissie bestaat uit een externe adviseur, een ouder- en personeelsgeleding vertegenwoordigd van de GMR, directie en hemzelf. Deze selectiecommissie komt met een voordracht naar de raad. De GMR heeft vooraf recht op de voordracht van leden.

Voorzitter Huttinga concludeert dat de notitie in twee ronden is besproken en op verzoek van de VVD een B-stuk wordt voor de gemeenteraad.

Voorzitter Huttinga vraagt of Wakker Emmen wenst dat de foutieve datum wordt aangepast of volstaat melding hiervan bij de bespreking in de gemeenteraad.

Wakker Emmen geeft aan de foutieve datum te noemen in de raadsvergadering.

8. Bespreken A-stukken

8A. Rekenkamerrapport 'Evaluatie van de uitvoering van de participatiewet in de gemeente Emmen'

LEF! staat achter de vier aanbevelingen die goed zijn uitgewerkt, onderbouwd en toegelicht in de rapportage. Een kanttekening wordt geplaatst bij aanbeveling 1 waar het gaat over het verbreden, verdiepen en vervroegen van informatie naar de raad. Het college is bereid hierover in gesprek te gaan met de commissie, maar LEF! ziet dit graag breder in de discussie bij het aanbrengen van balans in het op afstand zetten en het betrekken van de gemeenteraad. Hoe gaan het op afstand zetten en de rol en positie van de gemeenteraad zich tot elkaar verhouden?

D66 staat achter de vier aanbevelingen en stemt in met van de monitoring in de periodiek te verschijnen updates.

ChristenUnie waardeert het document en kan zich vinden in de aanbevelingen en de reactie van het college. De fractie stemt in met het besluit.

Groen Links merkt op dat de evaluatie vanuit cijfers is gedaan en pleit aandacht te hebben voor maatwerk bij de uitvoering van de participatiewet. Succes is niet alleen met cijfers af te meten. **CDA** onderschrijft de aanbevelingen en wijze van monitoring. De fractie benadrukt ervan uit te gaan dat het college ter voorbereiding op het nieuwe beleidskader zoals door hen is aangegeven met de raad in overleg gaat.

Voorzitter Huttinga geeft het woord aan wethouder Wanders.

Wethouder Wanders reageert dat de kaders van de participatiewet hard zijn als het gaat om het kunnen leveren van maatwerk. De gemeente heeft wel deze wens, maar daar horen budgetten bij. Dit is ook aangegeven in een overleg met de minister, want maatwerk vraagt meer dan wat op dit moment wordt gedaan.

Wethouder Wanders meldt dat op 17 mei aanstaande een informatieavond Menso Emco wordt gehouden als eerste aanzet in de opmaat naar het beleidskader.

Voorzitter Huttinga concludeert dat het A-stuk ter besluitvorming naar de gemeenteraad gaat.

9. Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.

10. Vaststellen verslag vergadering commissie Samenleving van d.d. 9 maart 2021

Het verslag wordt goedgekeurd en vastgesteld.

11. Ingekomen stukken vanuit het college

Er zijn geen ingekomen stukken om te agenderen voor de volgende vergadering.

12. Overige ingekomen stukken

Er zijn geen overige ingekomen stukken om te agenderen voor de volgende vergadering.

13. Sluiting

Voorzitter Huttinga bedankt iedereen hartelijk en sluit de vergadering om 20.40 uur.